

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság 2012. évi jelentése a versenypolitikáról

(COM(2013) 257 final)

(2014/C 67/14)

Előadó: **Juan MENDOZA CASTRO**

2013. július 3-án az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikkének értelmében az Európai Bizottság úgy határozott, hogy kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő témában:

A Bizottság 2012. évi jelentése a versenypolitikáról

COM(2013) 257 final.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2013. október 2-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2013. október 16–17 tartott, 493. plenáris ülésén (az október 16-i ülésnapon) 132 szavazattal 1 ellenében, 6 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Hatálybalépése után egy évtizeddel hangsúlyozni kell, hogy nagyon sikeres volt az 1/2003 sz. rendelet, amely mélyreható változást irányzott elő az EU versenypolitikájában.

1.2 Az EGSZB kedvezően értékeli a 2012. évi jelentést, amelyben egyéb szempontok mellett részletesen kitérnek arra, hogy az antitrösztügyek és a kartellek elleni küzdelem terén milyen tevékenységet végzett az Európai Bizottság és az Európai Bíróság.

1.3 Az EGSZB már régóta szorgalmazza, hogy hozzanak létre egy keretet a fogyasztók jogi védelme érdekében, így hangsúlyozza, hogy megjelent egy irányelvtervezet a „versenyszabályok megsértésén alapuló kártérítési keresetekről”.

1.4 Az EGSZB szerint a versenyjog terén a „minden marad a régióban” politika a gazdasági válság ellenére is megfelelő. Ugyanakkor nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a világpiacon az EU konkurensainak számító gazdasági szereplők nyíltan élnek állami támogatásokkal és versenykorlátozó gyakorlatokkal.

1.5 Az támogatások, amelyekre azért volt szükség, hogy ot megmentsék az összeomlástól, komoly összegeket emésztettek fel állami forrásokból, ezt pedig éveken keresztül az adófizetők fogják állni. Ezek a a pénzügyi ágazatnak adott állami támogatások csak akkor lesznek védhetők, ha a pénzügyi rendszer reformja megakadályozza, hogy a jövőben ismét előforduljanak olyan felelőtlen intézkedések, amelyek a válságot előidéztek. Mivel helyre kell állítani a pénzügyi rendszerbe vetett bizalmat, az EGSZB azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy kezelje „első számú prioritásként” az EURIBOR és TIBOR referenciakamatokkal kapcsolatos kutatásokat.

1.6 Az EGSZB üdvözli a fizetőeszközökről szóló csomagot, melyet 2013 júliusában ismertetett az Európai Bizottság. Úgy véli, hogy az intézkedéscsomag jó irányba tett lépés.

1.7 Amennyiben konkrét esetekre alkalmazzák majd az általános elveket, ki fog derülni, hogy az állami támogatások modernizációjával és az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz adható támogatások új keretével sikerül-e hatékonyabban és igazságosabban érvényt szerezni az EUMSZ-nek. Speciális jellegük miatt az állami támogatások keretében külön figyelmet érdemelnek a postai szolgáltatások. Az állami támogatásokra vonatkozó politikának lehetővé kell tennie, hogy az állami szervek támogatást ítélhessenek meg olyan vállalatoknak, amelyek hozzájárulnak az uniós növekedési célok megvalósításához, ugyanakkor korlátoznia kell a versenytorzulásokat is.

1.8 Kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy a piaci liberalizáció – az uniós energiapolitika központi célkitűzése – nagyobb versenyt, átláthatóbb piacokat és alacsonyabb árakat eredményezett-e a fogyasztók számára, és úgy tűnik, hogy az Európai Bizottság is elismeri ezt.

1.9 A távközlési piaccal kapcsolatban az EGSZB szerint az alábbiakat kellene fő célként kitűzni: a telefondíjak tényleges csökkentése a családok és a vállalatok számára, minőségi szélesávú kapcsolat kiépítése mindenhol, a roamingdíjak megszüntetése, egyetlen központi szabályozó hatóság létrehozása az EU-ban.

1.10 A csúcstechnológiával foglalkozó vállalkozásokban, amelyek állandó innovációs nyomás alatt állnak, hosszú idő telik el az intézkedések kezdeményezése és a döntések meghozatala között, ez pedig a versenyellenes gyakorlatok áldozatául esett vállalatok megszűnéséhez vezethet.

1.11 Az EGSZB szerint jobban harmonizálni kellene az elektronikus könyvek piacát, hogy elkerüljük a pereskedéseket, és hogy elmélyítsük az integrációt ezen a piacon.

1.12 Az EGSZB üdvözlí és támogatja az Európai Bizottság azon erőfeszítéseit, hogy szankcionálja a gyógyszeripari nagyvállalatoknak azt a tevékenységét, hogy a generikus gyógyszerek piacra kerülésének megakadályozása érdekében visszaélnek a szabadalmakkal. Mivel azonban ezek a vállalatok nagy haszonnal dolgoznak, a pénzbírságoknak nemigen van elrettentő hatásuk. Szigorúbb jogszabályokat kellene fontolóra venni az olyan esetek kezelésére, amikor a gyógyszerpiacon megsértik a versenyszabályokat.

2. A versenypolitikáról szóló 2012. évi jelentés tartalma

2.1 2012-ben nagyobb szerepet kapott a versenypolitika az egységes piac konszolidációja során. Ennek eléréséhez az Európai Bizottság együttműködött a nemzeti versenyhatóságokkal és az Európai Versenyhatóságok Hálózatával (EVH), hogy összehangolják a trösztellenes szabályok alkalmazásával kapcsolatos törekvéseket. A versenyszabályok érvényesítését különösen „az uniós gazdaság szempontjából rendszerszintű és horizontális jelentőséggel bíró” ágazatokra összpontosították, hogy lefektessék egy fenntartható fejlődés alapjait.

2.2 A jelentés elemzi, hogy hogyan alkalmazták a versenypolitikát négy kulcsfontosságú területen: a pénzügyi ágazatban, az állami támogatások terén, a hálózatos ágazatokban (energia, távközlés, postai szolgáltatások) és a tudásalapú gazdaságban.

2.3 Kitérnek a többi uniós intézménnyel – különösen az Európai Parlamenttel, de az EGSZB-vel és az RB-vel is – folytatott párbeszédre is.

3. Általános megjegyzések

3.1 *Az uniós versenypolitika 10 évvel az 1/2003. sz. rendelet alkalmazása után*

3.1.1 Az 1/2003. sz. rendelet radikális változást irányzott elő az uniós versenypolitikában. Hatálybalépése óta a versenyjoggal kapcsolatos intézkedések száma az azt megelőző hasonló időszakhoz képest a nyolcszorosára emelkedett. A rendelet hangsúlyozza, hogy a tagállamok jelentős mértékben fokozták idevonatkozó tevékenységüket, és ők lettek a versenyjoggal kapcsolatos elvek érvényesítésének fő előmozdítói azzal, hogy elfogadták az idevonatkozó döntések 88 %-át.

3.1.2 Említésre méltó az Európai Versenyhatóságok Hálózatának működése is, amely két szempontból is eredményes. Egyrészt és általánosságban zökkenőmentesen zajlik a különböző nemzeti hatóságok közti munka, az 1/2003. sz. rendeletben előírányzott együttműködési és koordinációs mechanizmusok pedig hatékonyan működnek. Másrészről pedig – az EVH politikai munkájának köszönhetően is – az 1/2003. sz. rendelet alkalmazása révén a szankcionálási eljárások és hatáskörök terén a tagállamok önkéntesen jelentős mértékben összehangolták jogszabályaikat.

3.1.3 Bár az Európai Bizottság által elfogadott döntések száma nem nőtt jelentősen (legalábbis a reform keltette várakozások alatt maradt), minőségi szempontból – a kezelt esetek jelentőségének köszönhetően – előrelépés történt. Következtesként azt lehet tehát levonni, hogy az 1/2003. sz. rendelet nagyon sikeresnek bizonyult a kitűzött célok elérésében.

3.2 A 2012-es jelentés

3.2.1 Az EGSZB kedvezően értékeli a 2012-es jelentést, amely bemutatja, hogy milyen tevékenységet folytattak az EU egyik alapvető szakpolitikájában.

3.2.2 Az EGSZB többször is jelezte, hogy támogatja az antitrusztüggyekkel kapcsolatos döntéseket és a kartellek elleni küzdelmet, amelyek szerinte a versenypolitika egyik alapvető elemét jelentik. Ezen a téren 2012 során fontos intézkedésekre került sor az Európai Bizottság részéről, és az Európai Bíróság is fontos határozatokat hozott.

3.2.3 Az Európai Bizottság kijelenti, hogy a jelenlegi válság alatt is tovább biztosítja az egységes piac zavartalan működését, „annak ellenére, hogy a gazdasági válság miatt esetenként kevésbé szigorú fellépésre kérték egyes cégek vagy tagállamok versenyellenes magatartása kapcsán”. Az EGSZB szerint ez megfelelő döntés.

3.2.4 Az EGSZB mindig is úgy tartotta, hogy a versenypolitika a belső piac egyik alapeleme. Ezt ismét meg kell erősítenie, amikor a 2008 óta az európai gazdaságot alapjaiban megrázó hatások próbára teszik az EU-t, hogy mennyire eltökélt a versenypolitika folytatására. Az állami szervek ugyanis hajlamosabbak lehetnek elfogadni, hogy a gazdasági fellendülés most fontosabb a szerződések betartásánál. Kísértésbe eshetnek abból a szempontból is, hogy védenek bizonyos nehézségekkel küzdő ágazatokat, vagy nem vesznek tudomást olyan alapelvekről, amelyek tiltják az erőfölénnyel való visszaélést vagy a piac felosztására irányuló vállalatok közti megállapodásokat.

3.2.5 A versenypolitika szabályainak szigorú betartása azonban kihívást jelent olyankor, amikor arról van szó, hogy megalapozzuk a gazdasági fellendülést és megerősítsünk egy stabil és versenyképes gazdaságot, míg az EU világpiaci versenytársai közül bizonyos országok vagy gazdasági csoportosulások nem tartják be ugyanezeket a szabályokat. A sok példa egyikeként Kínát lehet felhozni, amely (az alacsony fizetések és egyéb előnyök mellett) állami támogatásban részesíti acéliparát.

3.2.6 Az EGSZB már többször felhívta a figyelmet arra, hogy az EU-nak olyan eszközöket kellene kifejlesztenie a fogyasztók jogi védelmére, amelyek segítségével ez utóbbiak kártérítést követelhetnek a versenyjogi szabályok megsértéséből őket érő károkért. Amellett, hogy létrehoznak egy csatornát a magánszemélyek és vállalatok vagyoni jogainak védelmére, ezek a jogi intézkedések hozzájárulhatnak a nemzeti és európai közhivatalok tröszt- és kartellelles küzdelméhez is. Ezért hangsúlyozza, hogy 2013. június 11-én megjelent egy irányelvjavaslat

„a tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról”⁽¹⁾.

4. Verseny a pénzügyi ágazatban

4.1 A válsággal összefüggésben az Európai Bizottság a megszokottnál gyorsabban engedélyezett bankfúziókat, és 2008. október 1. és 2012. október 1. között jóváhagyott 5 058,9 milliárd eurónyi (az EU GDP-jének 40,3 %-a) támogatást a pénzügyi ágazat számára, amelyből 1 615,9 milliárdot (a GDP 12,8 %-a) használtak fel. Egy szinte teljesen azonos időszakban a reálgazdaságnak juttatott állami támogatások 82,9 milliárd eurót (a GDP 0,7 %-a) tettek ki.

4.2 Az – EUMSZ alapján folyósított – átmeneti állami támogatások megmentették a pénzügyi szektort az összeomlástól, és nélkülözhetetlenek bizonyultak ahhoz, hogy elkerüljük a gazdaság komoly károsodását. A kedvezményezett tagállamokban a bankok szanalásához és szerkezetátalakításához kötötték ezeket a támogatásokat. A pénzügyi szektor megmentésére az európai adófizetők pénzéből származó nagy összegek kifizetését viszont végső soron csak az teszi majd elfogadhatóvá, ha egy mélyreható ágazati reformmal el lehet kerülni, hogy megismétlődjön az a felelőtlen magatartás, amely a jelenlegi válsághoz vezetett.

4.3 Bizonyos nagy pénzintézeteket érintő botrányok miatt komolyan megkérdőjeleződött a pénzügyi piacok átláthatósága, hatékonysága és stabilitása. A kiszabott jelentős büntetések bizonyos esetekben nem érintik komolyan a pénzügyi világ óriásait, amelyek némelyikét állami pénzekből mentették meg a csődtől. A „LIBOR-botrányt” követően az olyan referenciakamatok kiszámítására is rávetült a gyanú árnyéka, mint a EURIBOR és a TIBOR. Az EGSZB üdvözli, hogy az Európai Bizottság első számú prioritásként kívánja kezelni a témával kapcsolatos kutatást, mivel ennek a kérdésnek valóban komoly gazdasági következményei vannak.

4.4 Az EGSZB utal arra, hogy az Európai Bizottság úgy határozott, hogy kutatásokba kezd a hitel-nemteljesítési csereügyletek (CDS) piacával kapcsolatban, hogy kiderüljön, hogy nagy bankok (JP Morgan, Bank of America Merrill Lynch, Barclays, BNP Paribas, Citigroup, Commerzbank, Crédit Suisse First Boston, Deutsche Bank, Goldman Sachs, HSBC, Morgan Stanley, Royal Bank of Scotland, UBS, Wells Fargo Bank/Wachovia, Crédit Agricole és Société Générale) alkalmaztak-e versenykorlátozó gyakorlatokat a pénzügyi tájékoztatásban (azt csak a Markitnak elküldve), amely nélkülözhetetlen a piaci működéshez és a klíringrendszerben való részvételhez (az említett bankok közül kilencen a ICE Clear Europe-ot részesítették előnyben).

4.5 Az Európai Gazdasági Térség elektronikus fizetési rendszerét két nagy vállalat, a MasterCard és a Visa jelenléte határozza meg. Ezek a cégek bankokkal kötött megállapodások révén multilaterális bankközi díjakat határoznak meg. Az

EGT-ben létező összes hitel- és bankkártya 41 %-át a Visa bocsátotta ki, ezzel gyakorlatilag ellenőrzése alatt tartja a piacot, amelyen 2010-ben 35 milliárd tranzakció zajlott 1800 milliárd euró értékben. A rendszer ellentétes a verseny elveivel és káros a fogyasztók számára. Nem felel meg a technológiai fejlődésnek és hátrányos a határokon átnyúló kereskedelem szempontjából. Az Európai Bíróság ítélete, amelyben megerősítette a MasterCard által kirótt multilaterális bankközi díjak betiltását⁽²⁾, általános kritérium kellene hogy legyen a fizetőeszközök terén.

4.6 Az EGSZB üdvözli a fizetési rendszerekről szóló 2013. július 24-i európai bizottsági intézkedéscsomagot, amelyben többek között (0,3 %, illetve 0,2 %-ban) korlátozzák a hitel- és bankkártyák kezelési díjait. Ez előrelépést jelent a helyes irányba, bár jó lett volna, ha a hitelkártyák esetében tovább csökkentik, a bankkártyák esetében pedig megszüntetik ezt a díjat.

5. Az állami támogatások reformja

5.1 Konkrét esetekre történő alkalmazásukkal értékelni lehet majd, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok reformjai nagyobb igazságosságot és hatékonyságot garantálnak-e az EUMSZ általános elveinek érvényesülésében. Az EGSZB általánosságban támogatja az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra kifizethető állami támogatások 2011-ben elfogadott új keretét⁽³⁾, és úgy véli, hogy az diverzifikáltabb, és jobban megfelel a különböző típusú közszolgáltatásoknak. Az EGSZB azonban rávilágított arra is, hogy a hatékonyság nem lehet fontosabb a minőségénél, az eredményeknél és a szolgáltatások fenntarthatóságánál, különösen a szociális és egészségügyi szolgáltatások esetében. Emellett figyelembe kell venni a szociális gazdaság (szövetkezetek, kölcsönös segélynyújtási szervezetek, társulások és alapítványok) vállalkozásainak sajátosságait is⁽⁴⁾.

5.1.1 Ahhoz, hogy a konkrét esetekben megfelelően alkalmazni lehessen az általános szabályokat, az EGSZB szerint nem szabad megfelelkezni az általános gazdasági érdekű szolgáltatások sajátosságairól, amelyek kiemelt helyen szerepelnek a közös uniós értékek között, és erősítik az alapvető jogokat és a gazdasági és területi kohéziót, ezért rendkívül fontosak a társadalmi egyenlőtlenségek elleni küzdelemben és egyre fontosabbak a fenntartható fejlődés kapcsán is.

5.2 Az EGSZB támogatta az állami támogatások modernizációját is⁽⁵⁾, bár azt javasolta, hogy a *de minimis* támogatások küszöbértékét végérvényesen emeljék fel 200 000 euróról 500 000 euróra – hasonlóan ahhoz, ahogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatások esetében határoztak⁽⁶⁾. A modernizációs folyamat teljes megvalósításához számos ágazati jogszabály esetében is reformokra van szükség. Az EGSZB szerint a 2012 végén a szélessávval kapcsolatban elfogadott új irányelvek⁽⁷⁾ megfelelőek, mivel megkönnyítik a digitális menetrendben szereplő célok eléréséhez szükséges infrastruktúrák közfinanszírozását.

⁽²⁾ T-111/08. sz. ügy

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2011. november 15-i állásfoglalása. HL C 153. E, 2013.5.31.

⁽⁴⁾ HL C 248., 2011.8.25., 149. o.

⁽⁵⁾ COM(2012) 209 final.

⁽⁶⁾ HL C 11., 2013.1.15., 49. o.

⁽⁷⁾ lásd IP/12/1424.

⁽¹⁾ COM(2013) 404 final.

5.3 Az EGSZB szerint az állami támogatásokra vonatkozó politikának egyebek mellett lehetővé kell tennie, hogy az állami szervek támogatást ítélhessenek meg olyan vállalatoknak, amelyek hozzájárulnak az uniós növekedési célok megvalósításához, ugyanakkor korlátoznia kell a versenytorzulásokat.

5.4 Az EGSZB aggályainak ad hangot az Európai Bizottság rendeletjavaslata miatt, amelyben kijelentik, hogy bizonyos támogatási kategóriák az EUMSZ 107. és 108. cikkének értelmében összeegyeztethetők a belső piaccal⁽⁸⁾, mivel ezek egyes tagállamokban komoly veszélyt jelentenek a fogyasztással élők foglalkoztatására. Az EGSZB határozottan azt ajánlja, hogy a fogyasztással élőkhez hasonló, kiszolgáltatott helyzetben levő csoportok foglalkoztatására és képzésére szánt állami támogatásokra ne vonatkozzon a GDP alapján számított küszöbérték vagy valamilyen abszolút érték, hiszen az semmilyen hatással nem járna a versenytorzulások megelőzésére.

6. A verseny erősítése az egységes piac gerincét jelentő hálózatos iparágakban

6.1 Energia

6.1.1 Az 1990-es évek óta az EU intenzív jogi tevékenységet folytat az energiapiacok liberalizációjának terén. A (2011-es) harmadik csomag a legutóbbi és a legkiemelkedőbb azoknak az erőfeszítéseknek a sorában, melyek célja, hogy 2014-től működjön az energia egységes piaca. Az európai szakpolitikákat azonban nem elegendő elszántsággal hajtották végre a tagállamokban, ahol bizonyos magánvállalatok oligopol pozícióban vannak, ami hátrányos a fogyasztók és a felhasználók szempontjából.

6.1.2 Kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy a piaci liberalizáció – az uniós energiapolitika központi célkitűzése – nagyobb versenyt, átláthatóbb piacokat és alacsonyabb árakat eredményezett-e a fogyasztók számára. Jelenleg a magas energiaárak komoly problémát jelentenek a kis jövedelmű családoknak (esetükben fennáll az energiaszegénység kockázata). A vállalatok esetében pedig hátrányt jelent az, hogy Európában sok esetben jóval magasabbak az árak, mint a nemzetközi versenytársaknál (pl. Japánban és az USA-ban). Ez főként a sok villamos energiát használó iparágakban, például a kohászatban jelent gondot. Az Európai Bizottság szerint az uniós versenypolitika „önmagában nem tudja integrálni az uniós gáz- és villamosenergia-piacokat, biztosítani a versenyképes árakat és az ellátás biztonságát”. Ez a megállapítás implicit módon annak beismerése lehet, hogy változtatásokra van szükség az energiapolitikában.

6.2 *Távközlés.* A 2012-es jelentés szerint az elmúlt 15 évben nagy eredményeket sikerült elérni abban, hogy versenyhelyzet alakuljon ki a távközlési piacon. Az EGSZB egyetért ezzel a megállapítással, bár a piacra továbbra is a szétforgácsoltág, illetve az jellemző, hogy nem elég erős a tényleges verseny a vállalatok között. Ennek az a következménye, hogy egyes tagállamokban nagyon magasak a telefondíjak és a szélessávú hozzáférés árai. Az EGSZB szerint a távközlési piacon az alábbi négy fő célt kellene kitűznie egy európai politikának:

- alacsonyabb telefondíjak a családoknak és a vállalatoknak;
- minőségi szélessávú kapcsolat kiépítése;
- a roamingdíjak megszüntetése;

⁽⁸⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_gber/draft_regulation_hu.docx.

— egyetlen központi szabályozó hatóság létrehozása az EU-ban.

6.3 *Postai szolgáltatások.* Az Európai Bizottság jóváhagyta az Egyesült Királyságban, Franciaországban és Görögországban postai szolgáltatásokra adott állami támogatásokat, ugyanakkor elrendelte bizonyos összegek visszaszolgáltatását a Bpost (417 millió euró) és a Deutsche Post (500 millió és 1 milliárd euró között) esetében. Ez az utóbbi eset még bírósági döntésre vár. Mivel komoly visszaszolgáltatandó összegekről van szó, az EGSZB felteszi a kérdést, hogy a támogatásokat esetleg helyben hagyó bírósági ítéletek milyen hatással járhatnak a foglalkoztatásra és az érintett vállalatok szolgáltatásainak minőségére. Az EGSZB közben emlékeztet arra is, hogy a liberalizált postai szolgáltatásoknak hatékonyaknak és versenyképeseknek kell lenniük úgy, hogy közben mindenhol elérhető minőségi szolgáltatást nyújtanak megfizethető áron⁽⁹⁾.

6.3.1 *Csomagküldő szolgáltatók.* Azzal kapcsolatban, hogy meghíúsították, hogy az UPS felvásárolja a TNT Expresszt, az EGSZB tudomásul veszi az Európai Bizottság által felsorakoztatott érveket, melyek szerint az EU-ban kevés ilyen vállalat működik, és így hátrányosan érintette volna a fogyasztókat az egyik ilyen versenytárs szereplő megszűnése.

7. Tudásgazdaság

7.1 *„A visszaélések megakadályozása a kialakuló és rohamosan fejlődő digitális ágazatokban”* pontban az európai bizottsági jelentés utal olyan intézkedésekre, amelyek olyan nagyvállalatok versenyellenes magatartásával kapcsolatosak, amelyek egyes területeken – a Samsung és a Motorola a távközlésben, a Google egyebek mellett a keresőportálok terén és a Microsoft az informatikában – a piac jelentős részét ellenőrzésük alatt tartják. Ez az utóbbi nagy hírverést kapott a médiában, hiszen 561 millió eurós büntetést szabtak ki rá, amely az EU történetében a legmagasabb ilyen büntetés volt (a Microsoft 2012-es nettó nyeresége egyébként 59,16 milliárd amerikai dollár volt). Az EGSZB teljes mértékben egyetért a meghozott döntésekkel, amelyekkel kapcsolatban az alábbiakat kellene figyelembe venni:

7.1.1 Egyes esetekben nagyon hosszú idő telik el az intézkedés kezdeményezése és a végzős döntés között (a Microsoftra 2004 márciusában kiszabott 497 millió eurós büntetés esetében ez kilenc év volt). Ennek az az oka, hogy az esetek nagyon összetettek, be kell tartani az adminisztratív és jogi eljárásokat, illetve hogy pénzügyileg erős vállalatokról van szó. A gyorsan fejlődő technológiai ágazatokban ez azt eredményezi, hogy eltűnnek a visszaélésszerű gyakorlatok áldozatául esett vállalatok.

7.1.2 Ugyanakkor az, hogy versenyellenes gyakorlatokkal megpróbálnak kiiktatni versenytársakat, sokkal nyilvánvalóbb olyankor, amikor piaci erőfölénnyel élnek vissza, mint azokban az esetekben, amikor megvétőznek fűzőkat vagy vállalatok átvételét, amelyek jövőbeli forgatókönyvekre vonatkoznak. Ez utóbbiakat illetően az Európai Bizottságot kritikák érték amiatt, hogy „spekulációkra” alapozva hozott döntéseket, de az EGSZB nem ért egyet ezekkel a bírálatokkal: ez a bevett megoldás a versenypolitikában, a döntést pedig teljesen legitimálja az a szigorú és komoly vizsgálat, melyet az érintett fél részvételével folytattak le.

⁽⁹⁾ HL C 168., 2007.7.20., 74. o.

7.1.3 Ahogy az Európai Bizottság is utal rá, az 1/2003. sz. tanácsi rendelet értelmében elfogadott kötelezettségvállalási határozatokkal elkerülhetők a hosszadalmas és költséges eljárások, és ezek elfogadásuk után azonnal kötelező jogi erővel bírnak. Mivel azonban ezek a határozatok a vizsgált vállalatokkal közösen lefolytatott eljárás eredményeként születnek, az ilyen vállalatok kedvező vagy kevésbé szigorú elbánásban részesülnek. Mindenesetre ha esetleg nem tartják be a határozatokat, akkor büntetést lehet kiszabni rájuk.

7.2 Könyvpiac

7.2.1 *Elektronikus könyvek.* Az Apple és négy másik kiadó kapcsán 2012-ben hozott kötelezettségvállalási határozat megpróbálja elkerülni az olyan agresszív gyakorlatokat, amelyek károsak a kiadók és a kereskedők szempontjából. A kötelezettségvállalás révén többek között korlátozzák a kiskereskedelemben az úgynevezett „legnagyobb kedvezmény” záradék alkalmazását. Megjegyzendő, hogy mivel világméretű piacról van szó, az Európai Bizottság együttműködött az Egyesült Államok Igazságügyi Minisztériumával. A versenyellenes gyakorlatok uniós betiltása abba a további nehézségbe ütközik, hogy a tagállamokban eltérő intézkedések vannak érvényben általában a könyvek és konkrétan az e-könyvek áaira, illetve az ezekre kivetett adókra vonatkozóan. Ezért az EGSZB szerint nagyobb piaci harmonizációra van szükség, hogy elkerüljük a pereskedéseket, és hogy elmélyítsük az integrációt ezen a piacon. Nem szabad elfelejteni, hogy az e-könyvek piaca új piac, amelyről nem áll még rendelkezésre elegendő információ, ezért növelni kellene a működésével kapcsolatos ismereteket.

7.2.2 *Internetes könyvkereskedelem.* Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy Franciaországban és az Egyesült Királyságban értékesítő szövetségek jelentették, hogy az Amazon által kínált kedvezmények adott esetben tisztességtelen versenymagatartásnak számíthatnak.

7.3 Gyógyszerágazat

7.3.1 Az EGSZB üdvözli és támogatja az Európai Bizottság azon erőfeszítéseit, hogy szankcionálja a szabadalmakkal a generikus gyógyszerek piacra kerülésének megakadályozása érdekében történő visszaélést. Az Európai Bíróság AstraZeneca ügyben hozott ítélete⁽¹⁰⁾ helyben hagyta az Európai Bizottság által kiszabott 60 millió eurós büntetést. Az amerikai legfelsőbb bíróság is a hasonló, illetve a „pay to play” típusú megállapodások ellen foglalt állást. A 2012 júliusában az Európai Bizottság által két nagy ügyben érintett több mint 14 cégnek küldött kifogásközlés is rávilágít arra, hogy gyakran alkalmazott módszerről van szó, amely komoly károkat okoz a fogyasztóknak és az államkasszáknak.

7.3.2 2003 és 2012 között a világ 11 vezető gyógyszeripari cége 711,4 milliárd amerikai dollárnyi profitra tett szert, így a versenyhatóságok által kiszabott bírságoknak aligha van visszatartó ereje. Tulajdonképpen nem csak versenyjogi problémáról van szó, hiszen emellett, hogy megkárosítja a családokat és a társadalombiztosítást, a kérdés olyan érzékeny területet érint, mint az emberi egészség. Ezért az EGSZB azt ajánlja, hogy vegyenek fontolóra hatékonyabb jogi eszközöket az EU-ban az ilyen piaci magatartás megelőzésére.

Kelt Brüsszelben, 2013. október 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Henri MALOSSE

⁽¹⁰⁾ T-321/05. sz. ügy.